

**ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ
АВИО КАСКО И АВИО ОДГОВОРНОСТ**

-Пречистен текст-

ПРВ ДЕЛ

ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИ ЗА АВИО-КАСКО И АВИО-ОДГОВОРНОСТ

Овие услови се применуваат за осигурување на воздухоплови -авио-каска и авио-одговорност за штети причинети на трети лица.

Член 1

Договор за осигурување може да склучи осигуреник или договарач на осигурување во свое име и за своја сметка или во свое име и за туѓа сметка. Ако во полисата не е определено дека договорот е склучен за туѓа сметка, ќе се смета дека е склучен за сметка на осигуреникот.

- Во овие Услови термините значат:

"Осигурувач" - Компанија за осигурување која со договорот за осигурување се обврзува дека ќе ја надомести штетата, кога ќе настане осигурен случај.

"Договарач на осигурување" - лице кое со осигурувачот склучува договор за осигурување.

"Осигуреник" - лице кое има имотен интерес да се осигура.

"Премија" - износ кој договарачот на осигурувањето е должен да го плати по склучен договор за осигурување.

"Осигурена вредност" - износ на кој предметот е осигурен.

"Полиса" - документ кој го издава осигурувачот и служи како доказ за постоење договор за осигурување.

"Понуда за осигурување" - барање на договарачот или осигуреникот до осигурувачот за да овој му испостави полиса или друг доказ за осигурување.

"Понудувач" - подносител на понудата за осигурување.

"Воздухоплов" - труп на воздухопловниот објект од тип авиони, хидроавиони, хеликоптери, едрилици и сл., наведени во полисата за осигурување, заедно со моторите, стандардните инструменти и опремите.

"Мотор" - секој мотор со сите негови составни делови, вклучувајќи ги и додатоците потребни за негово функционирање како мотор, ќе се смета како единствена целина - мотор на воздухопловот.

"Летање" или "лет" - период на време кое почнува од моментот кога воздухопловот почнува да рула поради полетување, односно од моментот кога ќе се обиде да полета и трае додека воздухопловот слета и после допирот со земјата или водата, завршува со рулањето односно лизгањето по вода. За хеликоптер ќе се смета дека е во лет во моментот кога роторите се во движење како резултат на силата на моторот.

"Рулање" - сите движења на воздухопловот на земјата извршени со сопствен мотор, со замавтување на раздвижување или тегнење. Кај хидроавиони под рулање се подразбира положба која не е дефинирана како лет или закотвување.

"Закотвување" - период на време додека хидроавионот се наоѓа во пловна состојба, закотвен или приврзан вклучувајќи поринување или извлекување.

"На земја" - период на време кога воздухопловот не лета или не рула. Не се однесува на хидроавиони во пловна состојба.

"Трети лица" - правни и физички лица на кои им е нанесена штета (на објекти, телесни повреди или смрт), од страна на осигуреникот (сопственикот односно корисникот на воздухопловот). Во смисла на овие услови како трети лица не се сметаат сопственикот на воздухопловот, односно корисникот, неговите вработени како и лицата кои извршуваат задачи по налог или за сметка на осигуреникот.

"Патници во јавен сообраќај" - се сметаат лицата кои заради патување се наоѓаат во едно од превозните средства одредени за вршење на јавен превоз, независно дали имаат или немаат возен билет, како и лицата кои се наоѓаат во кругот на аеродромот или во непосредна близина на превозното средство, пред качувањето, односно по слегувањето, кои имале намера да патуваат со определено превозно средство или со него патувале. Како патници се сметаат и лицата кои имаат право на бесплатен превоз или возење. Докажувањето дека некое лице било патник паѓа на товар на осигуреникот. Патниците се сметаат за трети лица.

"Надлежни воздухопловни власти" - се однесува на Дирекцијата за цивилна воздушна пловидба.

КАСКО ОСИГУРУВАЊЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИ ЗА ВРЕМЕ НА ЛЕТАЊЕ, РУЛАЊЕ, СТОЕЊЕ НА ЗЕМЈА И ЗАКОТВУВАЊЕ

Член 2

Осигурувачот ќе му ја надомести на осигуреникот според овие услови, до осигурената вредност, секоја загуба или штета која ќе настане на осигурениот воздухоплов поради вонреден настан за време на летање, рулање, стоење на земја или закотвување како и поради исчезнување на воздухопловот доколку не биде пријавен во рок од 60 дена од моментот на полетување, како и надомест на трошоците кои би биле оправдано направени со цел спасување на осигурениот воздухоплов и трошоците за пренесување на оштетениот воздухоплов до местото за поправка.

ОСИГУРУВАЊЕ ОД ЗАКОНСКА ОДГОВОРНОСТ НА ОСИГУРЕНИКОТ СПРЕМА ТРЕТИ ЛИЦА ВО ВРСКА СО СОПСТВЕНОСТА ОДНОСНО КОРИСТЕЊЕТО НА ВОЗДУХОПЛОТ

Член 3

Осигурувачот е во обврска да му ги надомести на осигуреникот, согласно овие услови, сите износи кои тој би бил должен, според законските прописи, да им ги плати на трети лица и патници, во врска со сопственоста односно користењето на воздухопловот, а по нивни оштетни барања во случај на смрт, потполн или делумен инвалидитет, преодни телесни повреди или заболување како и за штети, настанати на нивниот имот, но најмногу до износот предвиден во полисата по штетен настан.

ОПШТИ ИСКЛУЧУВАЊА ОД ОСИГУРУВАЊЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИ,

Член 4

Осигурувачот не е во обврска да ги надомести штетите настанати поради следните исклучувања:

1. За време додека воздухопловот се користи за вршење било какви незаконски дејствија (цели) или за намени различни од оние кои се наведени во полисата и како што се дефинирани во дефинициите за намена.
2. Додека воздухопловот е надвор од географските лимити наведени во полисата, освен ако тоа се должи на виша сила.

3. Додека воздухопловот е управуван од пилот кој не е наведен во полисата, освен кога воздухопловот може да биде управуван на земја од лица квалификувани за таа цел.

4. За време додека воздухопловот полетува, слетува или во обидите да го направи тоа, од место кое не е во согласност со препораките пропишани од произведувачот на воздухопловот и надлежните цивилни воздухопловни власти, освен во случај на виша сила или ако до тоа е дојдено по одлука на пилотот кој има прописно овластување од надлежните органи за донесување на такви одлуки.

5. Доколку бројот на патниците кои се превезуваат со воздухопловот, го надминува декларираниот максимален број на патници наведен во полисата, како и поради натовар на поголема количество на стока над максималното дозволеното оптоварување на воздухопловот.

6. За оштетни побарувања кои се исклучуваат според Клаузулата за исклучување на нуклеарни ризици.

7. Злонамерен акт или саботажа со претходно знаење на осигуреникот, негови вработени или лицата кои работат по налог или за сметка на осигуреникот.

8. Трошоците за замена на дотраени и истрошени делови, како ни трошоците за поправка на механичните кршења и застој на електронски, електрични, хидраулични и машински постројки.

9. За оштетни побарувања кои произлегуваат од:

- (a) Војна, инвазија, делување на странски непријатели, непријателства (било да е со објавување на војна или без објавување), граѓански војни, терористички дејствија, бунтови, револуции, востанија, воени закони, воено или преземање на власта или обиди за преземање.
- (б) Било каква непријателска детонација од било какво оружје кое вклучува атомска или нуклеарна фисија и/или фузија или друго дејствување на радијација.
- (в) Штрајк, немири, граѓански немири или работнички немири.
- (г) Конфискација, национализација, одземање, ограничување, задржување, присвојување, одземање на дозвола или употреба по наредба на влада (било да е граѓанска или воена) или јавни или локални власти.
- (д) Киднапирање или било кое незаконско одземање на контролата врз авионот и екипажот за време на летање (вклучувајќи и обиди за тоа) кои се извршени од страна на лице односно лица кои се во воздухопловот а кои дејствуваат без одобрение на осигуреникот.
- (ѓ) Штети предизвикани од загадување и врева.

Понатаму, оваа полиса, не ги покрива оштетните побарувања кои што произлегуваат додека воздухопловот е надвор од контрола на осигуреникот, а се причинети од некои од горе наведените опасности.

Воздухопловот ќе се смета дека е вратен под контрола на осигуреникот по безбедно враќање на воздухопловот на осигуреникот, на аеродром кој не е надвор од географските ограничувања од полисата и е комплетно погоден за извршување на воздухопловни операции (безбедното враќање ќе подразбира воздухопловот да биде паркиран со изгаснати мотори и да не е под присила).

10. Учествовање на воздухопловни натпревари, изведување на акробатски, рекордни, ноќни летови или други летови кои го изложуваат воздухопловот на зголемени ризици.

11. Извршување на пробни летови по извршени редовни поправки за одржување на воздухопловот или по реконструкција на осигурениот воздухоплов со која се менуваат неговите својства.

12. Штети и трошоци настанати како последица на хемиски ризик, при употреба на воздухопловот за авио третирање на земјодлските и шумските површини.

13. Доколку не ги исполнува обврските во член 5 од овие услови.

Исклучувањата наведени во точките: 9 (а/в/г/д), 10, 11 и 12 можат да бидат вклучени во осигурување во согласност со осигурувачот и плаќање на соодветна дополнителна премија.

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ВОЗДУХОПЛОВИ

Член 5

1. Целосно спроведување и придржување кон роковите, условите и дополнувањата по оваа полиса ќе бидат услов за проценка на основноста на оштетно побарување согласно овие услови.

2. Осигуреникот постојано да води грижа и ќе прави и ќе се согласува да прави се што е практично можно за да избегне или намали било која штета.

3. Осигуреникот мора да ги исполнува сите навигациски прописи, наредби и барања за способноста за летање (пловидбеност), издадени од компетентни власти кои се однесуваат на сигурноста во управувањето со воздухопловот и треба да обезбеди:

(а) воздухопловот да е способен за летање пред започнување на било кој лет.

(б) сите книги за записи кои се во врска со воздухопловот а се пропишани со државни прописи кои се на сила, треба навремено да бидат пополнувани, а по барање на осигурувачот или од него овластено лице да бидат дадени на увид.

(в) сите вработени и агенти на осигуреникот да се придржуваат на таквите наредби и барања.

4. Веднаш треба да се извести осигурувачот за настан од кој може да произлезе оштетно побарување по овие услови

(а) Да обезбеди исцрпен писмен извештај за самиот настан и да достави веднаш извештај за секое оштетно побарување (од трети лица или патници) со приложување на документација а која се однесува на штетниот настан..

(б) Да извести за можност од покренување на обвинителен процес против него и да го преотстапи своето учество во постапка за нагодба или судска постапка, на осигурувачот.

(в) Да обезбеди секаква понатамошна информација и помош во врска со штетниот настан кои осигурувачот може да ги побара.

(г) Да не презема дејства со кои може да ги загрози интересите на осигурувачот.

Осигуреникот не смее да ја признае одговорноста или да изврши плаќање, понуда или ветување за исплата, без писмено одобрување од страна на осигурувачот.

5. Осигурувачот има право во било кое време и колку долго што сака, да има полна контрола врз преговорите и процесите и во име на осигуреникот да се спогодува, брани или следи за секое оштетно побарување.

6. По извршената исплата на штетата по ова осигурување, на осигурувачот се пренесуваат сите права кои осигуреникот ги има спрема трети лица одговорни за сторена штета и тоа во границите на исплатената штета (право на регрес).

Осигуреникот е должен своите права спрема трети лица одговорни за сторената штета да ги обезбеди на соодветен начин и писмено да ги пренесе на осигурувачот на негово барање, како и да му даде полна помош во остварувањето на истите.

7. Доколку дојде до промена на околностите или до промена на карактерот на ризиците кои се осигурени по овие услови, осигуреникот треба веднаш да го извести осигурувачот за настанатите промени. Ниедно оштетно побарување кое ќе произлезе по тие промени, нема да се исплаќа по овој основ, освен ако тие промени биле прифатени од осигурувачот.

8. Ова осигурување може да биде откажано од страна на осигурувачот како и од страна на осигуреникот, со писмено известување за тоа, со отказан рок од 10 дена. Доколку е откажано од страна на осигурувачот, тој е должен да му врати на осигуреникот сума до висината на неискористениот дел од техничката премијата, по систем ПРО РАТА. Доколку осигурувањето е откажано од страна на осигуреникот, тогаш осигурувачот има право да одлучи за враќањето на неискористениот дел од техничката премија. Ако во периодот во кој осигуреникот имал покритие, дошло до плаќање на оштетно побарување или е поднесено оштетно побарување кое треба да биде платено од осигурувачот, неискористениот дел нема да му биде вратен на осигуреникот.

9. Ова осигурување не е и странките од овој договор јасно се согласни дека нема да биде толкувано како поморско осигурување.

10. Кога се работи за два или повеќе воздухоплови, условите по ова осигурување ќе се применуваат за секој одделно.

11. Во никој случај, доколку во полисата бидат вклучени повеќе од еден осигуреник, било со писмено дополнување или на друг начин, вкупната одговорност на осигурувачот во однос на било кој или сите осигуреници нема да ги надмине лимитите за обесштетување наведени во полисата.

12. Доколку осигуреникот поднесе оштетно побарување знаејќи дека истото е лажно или нечесно во врска со сумата или друго, осигурувањето престанува да важи и се губи правото за оштета.

ТЕРИТОРИЈАЛНО ОГРАНИЧУВАЊЕ

Член 6

Осигурувањето според овие услови се однесува до колку не е поинаку договорено, на летови на територија на Република Македонија

ТРАЕЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 7

При осигурување на одредено време, осигурувањето започнува во 0:00 часот по македонско време, оној ден кој во полисата е означен за почетен ден на осигурување и трае до 24:00 по македонско време оној ден кој е означен, односно утврден во полисата како ден за истек на осигурувањето.

При осигурувањето на поодделни летови - прелети, осигурувањето започнува во моментот кога воздухопловот почне со рулањето, поради полетување, односно од моментот на обидот за полетување и трае до завршување со рулањето, до допирањето со земја или вода во определено место.

ПЛАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈА

Член 8

Доколку поинаку не е договорено, премијата се плаќа однапред и тоа одеднаш за цела година, односно за периодот на осигурувањето.

Ако се договори плаќање на премија во рати на износот на премијата кој се плаќа во рати, се пресметува договорна редовна камата, а ако премијата не се плати во договорениот рок, осигуреникот е должен да плати казнена камата.

Кога премијата се плаќа со вирмани преку банка, осигуреникот е должен премијата да ја плати во рок од 15 дена од денот на приемот на фактурата.

Во случај да е договорено плаќање на премијата во рати, за да биде осигурувањето во сила, осигуреникот е должен првата рата да ја плати во договорениот рок.

Осигурувачот е во обврска да ја надомести штетата која ќе настане во договорениот рок за плаќање на првата рата, а осигуреникот во тој случај е должен да ја плати годишната премија.

За воздухоплови кои се реосигуруваат или соосигуруваат, не може да се договори плаќање на рати без согласност на реосигурувачот или соосигурувачот.

ВРАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈА ЗА ВОЗДУХОПЛОВ ВОН УПОТРЕБА

Член 9

Ако осигурениот воздухоплов се наоѓа вон употреба затоа што е во резервна состојба или приземнет од други причини наведени во договорот за осигурување, за период подолг од 30 дена осигуреникот има право за тоа да бара враќање на разликата помеѓу премијата предвидена во полисата за конкретното осигурување и премијата која по тарифите се наплатува за авион вон употреба, а тоа да е предвидено во полисата и однапред пријавено.

ОБВРСКА ЗА ЧУВАЊЕ НА ДОВЕРЛИВИ ПОДАТОЦИ

Член 10

Сите податоци за договарачот и осигуреникот, за содржината на договорот за осигурување, како и за трети лица, со кои осигурувачот ќе се стекне во врска со договорот за осигурување, осигурувачот има обврска да ги чува како доверливи податоци, согласно со Законот за супервизија на осигурување и Законот за заштита на личните податоци.

Обврската на осигурувачот за чување на податоците за осигурениците не постои во следниве случаи:

- 1) ако податоците се потребни за утврдување факти во кривични постапки или други судски постапки и ако од надлежниот суд е добиено писмено барање за доставување податоци;
- 2) во случаи предвидени со Законот за спречување перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам;
- 3) ако податоците се потребни за одредување на правните односи меѓу осигурувачот и негов осигуреник и/или друг корисник на осигурувањето при спроведување законски постапки;
- 4) ако податоците се потребни заради извршување присилни постапки над недвижен имот на осигуреник или друг корисник на осигурувањето и ако од надлежниот суд е добиено писмено барање за доставување податоци;
- 5) ако податоците се побарани од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување, или друг орган за супервизија во рамки на утврдените надлежности;
- 6) ако податоците се побарани од страна на даночен орган, а во врска со водење на постапки во негова надлежност;
- 7) во случаите предвидени со законот за задолжително осигурување на сообраќајот.

За давање на податоците осигурувачот постапува исклучиво по писмено барање поднесено од барателот на информацијата

Осигурувачот е должен да дава податоци на барање на осигуреникот (договарачот, корисникот) за неговите сопствени податоци кои се чуваат во регистрите на осигурувачот, како и да корегира податоци во регистрациите иницирани од осигуреникот.

ЗАСТАРУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА

Член 11

Побарувањата на договарачот на осигурување, на осигуреникот односно на трето лице од договорот за осигурување застаруваат за три години, сметајќи од првиот ден по истекот на календарската година во која настанало побарувањето.

Ако заинтересираното лице докаже дека до денот определен во став (1) на овој член не знаело дека настанал осигурениот случај, застарувањето почнува од денот кога дознало за тоа, со тоа што во секој случај побарувањето застарува кај осигурувањето на живот за десет, а кај другите за пет години од денот определен во став (1) на овој член.

Кога во случај на осигурување од одговорноста на трет, оштетеното лице бара надомест од осигуреникот или го добие од него, застарувањето на барањето на осигуреникот спрема осигурителот почнува од денот кога оштетеното лице барало по судски пат надомест од осигуреникот, односно кога осигуреникот го обесштетил.

Непосредно барање на трето оштетено лице спрема осигурителот застарува за истото време за кое застарува неговото барање спрема осигуреникот одговорен за штетата.

ПРАВО НА ПРЕТСТАВКА

Член 12

Во случај кога договарачот на осигурувањето, осигуреникот, односно корисникот смета дека осигурувачот не се придржува кон одредбите од договорот за осигурување, истиот може да достави претставка до:

1. Комисијата за постапување по претставки во седиштето на осигурувачот;
2. Службата за внатрешна ревизија на осигурувачот;
3. Организацијата за заштита на потрошувачи и
4. Агенцијата за супервизија на осигурување.

Осигурувачот е должен да се произнесе по претставката доставена од подносителот во рок од 30 дена од денот на поднесување на претставката.

ВОНСУДСКО РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ

Член 13

Секое лице кое има правен интерес што произлегува од договорот за осигурување склучен според овие услови, првенствено ќе настојуваат сите свои евентуални спорови со осигурувачот кои се во врска со предметниот договор за осигурување да ги решат спогодбено, во согласност со правилата на осигурувачот за вонсудско решавање на спорови.

Доколку договарачот на осигурувањето, осигуреникот и корисникот не се задоволни со одлуката на осигурувачот, истите можат да поднесат приговор (претставка) до осигурувачот, кој е должен во рок од 30 дена до подносителот да достави писмена одлука по приговорот.

Приговорот се доставува во писмена форма до седиштето на осигурувачот, во подружницата каде е склучен договорот, во подружницата каде корисникот има живеалиште односно седиште и преку интернет на веб страницата на осигурувачот.

Доколку спорот не е решен во постапката по приговор, секоја од страните во спорот може да и предложи на другата страна поведување на постапка за посредување согласно со прописите што ја уредуваат постапката за посредување.

ПРАВО НА ЖАЛБА

Член 14

Осигуреникот, или корисникот доколку е физичко лице, има право да поднесе жалба во однос на осигурувачот, осигурителните брокерски друштва, друштвата за застапување во осигурувањето и застапниците во осигурувањето, до Агенцијата за супервизија на осигурување како надлежен орган на супервизија на друштвата за осигурување, согласно со Законот за супервизија на осигурувањето.

ВТОР ДЕЛ

У С Л О В И

ЗА ОСИГУРУВАЊЕ АВИО-КАСКО НА ВОЗДУХОПЛОВИ

ОСИГУРИТЕЛНО ПОКРИТИЕ

Член 15

Според овие Услови се осигуруваат воздухопловите кои осигуреникот, како сопственик односно корисник, ги осигурува авио-каска со осигурително покритие "Против сите ризици" за штети и оштетувања кои ќе настанат на осигурениот воздухоплов, поради непредвидени настани за време на летање, рулање, мирување на земја или закотвување, вклучувајќи и исчезнување на воздухопловот (доколку не е пријавен во рок од 60 дена од полетувањето), за времето договорено во полисата за осигурување, но максимум до осигурената вредност.

Со овие Услови покриени се и трошоците кои биле оправдано направени за спасување и за превоз на осигурениот воздухоплов до местото на поправка до 10% од осигурената вредност на воздухопловот, освен исклучувањата и ограничувањата наведени во општите услови.

Осигурувачот покрива штети и тогаш кога странски државјанин-пилот нема потребна дозвола од Дирекцијата за цивилна воздушна пловидба, ако има важечка дозвола за летање на соодветниот тип воздухоплов издадена согласно законските прописи во некоја друга држава.

Горното покритие е условено, ако инструкторот по летање пред самостојниот лет, направи пробно летање и проверки на знаењето на странскиот државјанин-пилот. Пробните летови мора да бидат впишани во книгата на летања.

ИСКЛУЧУВАЊА ОД ОСИГУРУВАЊЕ

Член 16

Предмет на осигурување не може да бидат, па ни во случај кога нивната вредност е содржана во вредноста на осигурената ствар:

а) Штета или оштетување на било кој дел од воздухопловот кое се должи или се однесува на абење и трошење, постепено расипување, расипување, нефункционирање, замрзнување, механички структурни или електрични дефекти или откажувања, било да се причинети со дејство на човекот или пропусти, но ова исклучување не се применува на резултантни штети или оштетувања, односно на штети на останатите делови на воздухопловот, кои настануваат како последица од таквото абење, трошење, расипување... на предметниот дел.

Во рамките на ова исклучување:

1. Прогресивно или кумулативно оштетување на моторот на воздухопловот од вшмукување, а кое не може да се препише на единечен пријавен настан кој изискува моментно повлекување на моторот од употреба или доколку тоа е невозможно, по враќањето во домашната база на осигуреникот, ќе се смета за абење и трошење.

2. Секој мотор со сите негови составни делови вклучувајќи ги додатоците потребни за негово функционирање како мотор ќе се сметаат како единствена целина - мотор на воздухопловот.

3. Оваа полиса не покрива штети или оштетувања на млазни мотори или нивни помошни делови (или доколку резултираат од тоа на други делови на воздухопловот во рамките на гондолата на млазниот мотор), освен доколку ваквата штета или оштетување се предизвикани од:

- а) пожар или експлозија, кои всушност започнале надвор од гондолата на млазниот мотор;
- б) од било која сила, која дејствува од надвор на воздухопловот

ИНДИРЕКТНИ ШТЕТИ

Член 17

Со овие услови не се покриени индиректни штети како што се загубена заработувачка или екстра трошоци (земање под рента друг авион или резервни делови) кои произлегуваат од незгодата на воздухопловот кој има покритие по овие услови.

СУМА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 18

Како сума на осигурување се смета вредноста договорена помеѓу осигуреникот и осигурувачот - договорна вредност на воздухопловот, наведена во полисата и истата претставува максимална обврска на осигурувачот во случај на тотална штета.

Сите воздухоплови се осигуруваат на договорна вредност на осигурување која се утврдува врз основа на пазарната, реалната цена на воздухопловот во моментот на договарањето на осигурувањето. Доколку договорената сума на осигурување не е реална, во полисата задолжително мора да се нагласи дека кај делумните штети ќе се примени пропорција меѓу вистинската и осигурената - договорна вредност.

Секоја тековна промена на вредноста на осигурениот воздухоплов посебно се договара и се применува за идниот период.

ФРАНШИЗА

Член 19

Осигуреникот учествува со 5% од сумата на осигурување, во секоја штета вклучувајќи и тотална штета и задолжително се наведува во полисата за осигурување.

За воздухоплови кои се реосигуруваат факултативно, ќе се применуваат условите на реосигурувачот.

БРАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈА

Член 20

Доколку поради технички причини, осигурениот воздухоплов не е во можност да лета, во непрекинат период подолг подолг од 30 дена, осигуреникот се стекнува со право да му биде вратена разликата на техничката премија пресметана за користење на воздухопловот за време на летање и премијата за време на мирување на земја, согласно тарифата на осигурувачот. Осигуреникот нема право на враќање на премија во следните случаи:

а) За време на подготвување на воздухопловот поради продолжување на дозволата за пловидбеност, вклучувајќи ги сите потребни дејствија за таа цел;

б) Доколку на воздухопловот е настаната штета покриена со ова осигурување за време на траење на осигурувањето.

Пресметката за враќање на премијата се врши по истекот на осигурениот период наведен во полисата.

Во прилог на барањето за враќање на премија во согласност со овој член, осигуреникот е должен да поднесе докази дека воздухопловот навистина во одредениот период не летал (согласно став 1 од овој член), како и изјава дека воздухопловот нема претрпено штети кои би биле плативи по полисата за ова осигурување.

Ако воздухопловот се продаде или даде на користење на друг, ова осигурување престанува да важи и осигуреникот има право на враќање на делот на техничка премија по систем ПРО РАТА, под услов да нема оштетни побарувања по тековното осигурување.

Осигуреникот има обврска писмено да го извести осигурувачот во рок од 15 дена од денот на продажбата или изнајмувањето.

УТВРДУВАЊЕ И ПОПРАВКА НА НАСТАНАТИТЕ ШТЕТИ

Член 21

1. Осигуреникот е должен, веднаш штом ќе дознае за штетниот настан кој може да резултира со штета или оштетување на осигурениот објект, на најбрз и најпрактичен начин да го извести осигурувачот.

2. Итното известие до осигурувачот е значајно за него, како би можел веднаш да му биде овозможен преглед на објектот од страна на стручни лица, делегирани од страна на осигурувачот, поради прибирање на докази, интервјуирање на сведоци и членови на екипажот, како во што е можно пократок рок да се донесе одлука за начинот и местото за поправка на штетата. Прегледот на штетата се врши во присуство на претставник на осигуреникот и комисија од надлежните воздухопловни власти.

Прегледот на настаната штета се врши на местото на настанот. Само по исклучително одобрување на надлежните воздухопловни органи или стучњаџи, ако по нивно мислење би дошло до зголемување на штетата, утврдувањето може да се изврши на место што ќе се договори.

4. Претставникот на осигурувачот кој е одреден да изврши преглед на настанатата штета како последица на штетен настан, односно како незгода на воздухопловот, е должен по извршениот увид да му поднесе на осигурувачот извештај за незгода на воздухопловот, пополнет со сите предвидени и соодветни податоци, како и писмено да извести за сите околности кои се важни и кои можат да имаат влијание на обврската на осигурувачот.

5. По извршениот преглед на штетата, осигуреникот и осигурувачот со заеднички договор донесуваат решение за начинот и местото на поправка на штетата.

6. Во случај на оштетување на осигурениот предмет или губење на негов составен дел, од осигурувањето се надоместува штета во висина на трошоците настанати во врска со поправката и доведувањето на осигурениот предмет во првобитна состојба, но не повеќе од осигурената сума.

7. При поднесување на оштетното барање, осигуреникот треба на барање на осигурувачот да му даде податоци и целокупната расположива документација, како и останати докази потребни за утврдување на природата, причината и висината на штетата.

Оштетното барање се поднесува писмено и треба да содржи:

1. Пријава за незгода на воздухопловот;

2. Извадоци од:

2.1 Патната книга и оперативниот дневник

2.2 Налогот за лет

2.3 Дозволите на членовите на екипажот

2.4 Регистрацијата

2.5 Дозвола за пловидбеност

3. Извештаи / записници од:

3.1 Ополномоштените претставници за истражување на несреќата/ незгодата

3.2 Вештакот од страна на осигуреникот

3.3 За незгода на воздухопловот од страна на осигуреникот, доколку таков претходно не му бил поднесен на осигурувачот. Записникот составен од страна на осигуреникот служи само како документ за разјаснување на поодделни моменти но не е меродавен за утврдување на одговорноста, причината и големината на штетата.

4. Спецификација на работи потребни за поправка на воздухопловот, по претходно распишан тендер или најмалку три понуди од овластени сервисери кои треба да ги прифати осигурувачот

5. Фактури за извршените поправки.

6. Фактури за извршен пренос на воздухопловот или неговите делови до местото на извршување на поправката

7. Фактури за трошоците кои се направени за надомест на уништената или изгубената залиха и опрема, како и резервни делови кои се користени во врска со поправката.

8. Во одредени случаи, а по утврдување на обврската на осигурувачот за надомест на штета, на осигуреникот може да му се одреди и исплати аконтација како дел од надоместот на штета. Висината на аконтацијата ја утврдуваат и одобруваат овластени лица на осигурувачот.

9. Доколку сумата на осигурување во полиста е изразена во денари, оштетата се исплаќа во денари.

10. За суми на осигурување изразени во странска валута, исплатата на штетата во начело се врши во наведената валута во полисата.

Во зависност од оштетувањето и висината на штетата Комисијата формирана од осигурувачот, осигуреникот и лица од надлежните воздухопловни органи со записник констатира дали се работи за потполна или делумна штета на воздухопловот.

1.Тотална штета :

Во случај на тотална штета, осигурувачот на осигуреникот ќе му ја исплати договорената вредност на воздухопловот утврдена со полисата, намалена за вредноста на остатоците, и франшизата, ако не е поинаку договорено.

Осигурувачот го задржува правото да го плати или да изврши замена на воздухопловот со друг воздухоплов.

(а) Осигурувачот може да го преземе воздухопловот (заедно со сите документи со записи регистрацијата и правото на сопственост поради спасување);

(б) Покритието овозможено во овој оддел престанува да важи за воздухопловот иако тој може да биде задржан од осигуреникот за одреден паричен надоместок или поради друго.

(в) Воздухопловот кој ќе биде даден за замена на оштетениот треба да биде од иста марка и тип како и во слична состојба доколку не е договорено друго со осигуреникот.

За тотална штета се смета и ако воздухопловот е загубен и нема никакво известување за него во рок од 60 дена од денот на неговото полетување.

Тотална штета може да се прогласи во случај, ако оштетувањето, трошоците за спасувањето и транспортот до местото на поправка и враќање изнесуваат над 80% од осигурената вредност со примена на договорената франшиза.

2. Делумни штети :

2.2 Осигуреникот има обврска за поправка на делумни штети, осигурени со овие услови да обезбеди најмалку три понуди.

Поправката на воздухопловот може да започне, ако осигуреникот добие согласност од осигурувачот.

Конечната пресметка на трошоците за поправка, не може да биде поголема од 10% од предложената профактура, т.е. прифатената понуда.

Делумни штети се исплаќаат со одбиток на франшизата, која е наведена во полисата за осигурување.

Франшиза се одбива при ликвидација на секоја штета.

2.2. Ако по настанување на штетен настан, се констатира дека договорената осигурена сума е еднаква или поголема од вредноста на осигурениот воздухоплов, осигурувачот мора да ја плати штетата до висина на вистинската вредност на осигурениот воздухоплов како и трошоците направени во разумен обид со цел да се отстрани непосредната опасност за настанување на осигурен случај или да се намалат нејзините штетни последици, но максимум до осигурената сума.

Ако осигурената сума е помала од вредноста на осигурениот воздухоплов, се признава оштета во сразмерен однос меѓу осигурената вредност и вистинската вредност на осигурениот воздухоплов.

4. Ако осигурената вредност не е реална, задолжително во полисата треба да се нагласи дека кај делумните штети ќе се примени пропорција меѓу вистинската и осигурената вредност.

ТРАЕЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 22

Договорот за осигурување се склучува за период од една година (365 дена). Осигурувањето започнува во 0:00 часот по македонско време, на оној ден кој во полисата е означен за почетен ден на осигурување и трае до 24:00 по македонско време на оној ден кој е означен, односно утврден во полисата како ден за истек на осигурувањето.

Договор за осигурување може да биде склучен и за период пократок од една година како што е понатаму регулирано во тарифите.

ПРЕОДНИ ОДРЕДБИ

Член 23

За сите осигурувања на воздухоплови кои се пренесуваат во факултативно реосигурување, ќе се применуваат оригиналните рокови, услови и клаузули на реосигурувачот.

Осигурувачот има обврска на осигуреникот да му ги приложи сите услови, рокови и клаузули од реосигурувачот заедно со полисата и да го известува за сите промени.

НАДЛЕЖНОСТ НА СУДОТ

Член 24

Во случај на евентуален спор, надлежен ќе биде судот во седиштето на осигурувачот, ако со полисата не е поинаку договорено.

ТРЕТ ДЕЛ

УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА СОПСТВЕНИКОТ ОДНОСНО КОРИСНИКОТ НА ВОЗДУХОПЛОВ ОД ОДГОВОРНОСТ ЗА ШТЕТИ ПРИЧИНЕТИ НА ТРЕТИ ЛИЦА

ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 25

Според овие услови се осигурува одговорноста на сопственикот, односно корисникот на воздухоплов за штети причинети на трети лица.

Како осигуреник може да се јават сопственици, односно корисници на воздухоплови регистрирани во регистрот на Р. Македонија како и странски воздухоплови согласно одредбите од Законот за осигурување.

ОСИГУРИТЕЛНО ПОКРИТИЕ

Член 26

Осигурувачот е во обврска да му ги надомести на осигуреникот, согласно овие услови, сите износи кои тој би бил должен, според законските прописи, да им ги плати на трети лица и патници во врска со сопственоста односно користење на воздухопловот, а по нивните оштетни барања во случај на:

- смрт, повреда, нарушување на здравјето како и
- уништување или оштетување на предмети на трети лица, освен од одговорност за штети на предмети што ги примил на транспорт..

Како штета што е предизвикана со употреба на воздухоплов, се смета и штетата што на трето лице му е предизвикана со паѓање или исфрлање на предмети од воздухопловот

Осигурувачот ги надоместува и трошоците на судската постапка која е водена со негова согласност, со цел да се заштити осигуреникот од неоправдани барања од трети лица за надоместок на штети. Во колку осигуреникот биде должен да плати на име надоместок над износот предвиден во полисата, осигурувачот е должен да го надомести само делот на трошоците на судската постапка сразмерно со осигурениот износ во полисата.

Осигурувањето од одговорноста на осигуреникот спрема трети лица ја вклучува и одговорноста на капетанот, пилотот и останатите членови на посадата на воздухопловот, но најмногу до висината на осигурениот износ предвиден во полисата за осигурување.

Износот договорен во полисата за осигурување од одговорност од трети лица претставува максимална обврска на осигурувачот за сите надоместоци кои осигуреникот е должен да ги плати на трети лица во смисла на овој член за еден или повеќе случаи настанати во еден ист настан, а договорениот износ не смее да биде помал од најниските износи предвидени со Законот за осигурување..

ИСКЛУЧУВАЊА ОД ОСИГУРИТЕЛНО ПОКРИТИЕ

Член 27

Со ова осигурување не се опфатени оштетните барања на договарањето на осигурувањето, осигуреникот, капетанот, пилотот, членовите на екипажот на воздухопловот и останатите работници на осигуреникот за време на вршење на нивната должност или било каква работа во, на или околу воздухопловот како ни имотот на осигуреникот, односно имотот во негова употреба.

СУМА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 28

Сумата на осигурување се утврдува според тежината, намената и видот на воздухопловот. Сумата на осигурување се изразува во денарска противвредност на лимитот утврден во полисата, сметано по продажен курс од индикативната курсна листа на Н.Б на Р. Македонија, на денот на издавањето на полисата.

Сумата на осигурување во полисата се утврдува во денари, освен за воздухоплови кои се пласираат во факултативно реосигурување.

Најниските износи на кои сопствениците, односно корисниците на воздухоплови се во обврска да ја осигураат одговорноста се утврдуваат на:

Ред. број	Вид на воздухоплов	Суми на осигурување (СПВ)
1)	Змејови, ултралесни едрилицы и параглајдери	5.000
2)	Едрилицы со мотор, балони, змејови со мотор и ултралесни воздухоплови со мотор со максимална маса при полетување до 20 кг	8.000
3)	Воздухоплови со максимална маса при полетување од 20 кг до 500 кг	500.000
4)	Воздухоплови со максимална маса при полетување од 500 кг до 1.000 кг	1.000.000
5)	Воздухоплови со максимална маса при полетување од 1.000 кг до 2.700 кг.	1.500.000
6)	Воздухоплови со максимална маса при полетување од 2.700 кг. до 6.000 кг.	4.500.000
7)	Воздухоплови со максимална маса при полетување од 6.000 кг. до 25.000 кг	12.000.000
8)	Воздухоплови со максимална маса при полетување од 25.000 кг. до 100.000 кг.	50.500.000
9)	Воздухоплови со максимална маса при полетување над 100.000 кг.	90.000.000
10)	Воздухоплови со максимална маса при полетување до 6.000 кг. кои не се користат за комерцијален превоз на	50.000

патници	
---------	--

Под тежина на воздухопловот во смисла на овој член, се подразбира најголема дозволена тежина на воздухопловот при полетувањето, наведена во уверението за пловидбеност. Сопствениците, односно корисниците на воздухоплови можат да бидат осигурени на износи повисоки од со закон предвидените минимални износи.

Член 29

Ако износот на кој е договорено осигурувањето не е доволен за надоместување на сите штети предизвикани со ист штетен настан, првенствено се надоместуваат штети на лица. Ако има повеќе оштетени лица, а вкупниот надоместок го надминува износот на кој е договорено осигурување од авио одговорност, правата на оштетените лица спрема друштвото за осигурување сразмерно се намалуваат.

Член 30

Сумата на осигурување наведена во полисата, претставува максимална обврска на осигурувачот.

Член 31

Ако воздухопловите летаат надвор од територијата на Р.Македонија, сопственикот односно корисникот на воздухоплов, има обврска, за секој лет или со посебна полиса, да се осигура на износите предвидени со прописите на соодветните странски земји, а странските воздухоплови, реципрочно минимум според важечките лимити предвидени со Законот за осигурување на Република Македонија.

ТЕРИТОРИЈАЛНО ОГРАНИЧУВАЊЕ

Член 32

Осигурителното покритие на сопственикот односно корисникот на воздухоплов, по овие услови се протега на територијата на Република Македонија.

Ако посебно се договори, плати дополнителна премија и обезбеди реосигурително покритие, осигурувањето може да се прошири и на територии на други земји, согласно законот на посетената земја.

ТРАЕЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 33

Осигурувањето се склучува на период од 12 месеци, ако поинаку не е договорено и започнува од 00 часот на денот кој во полисата е утврден како почеток на осигурувањето и трае до 24 часот на денот кој е утврден во полисата како истек на осигурувањето.

Осигурувањето на одредено време, започнува во 00 часот на денот кој во полисата е утврден како почеток на осигурувањето и трае до 24 часот на денот кој е утврден во полисата како истек на осигурувањето.

При осигурување на поодделни летови или прелети, осигурувањето започнува во моментот кога воздухопловот ќе почне со рулање поради полетување, односно од моментот на обидот за полетување и трае до завршување на летот со рулање до допирање со земја или вода во определено место договорено со полисата за осигурување.

ПРЕМИЈА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 34

Висината на премијата за осигурување се пресметува согласно важечката тарифа на осигурувачот и зависи од тежината, намената и видот на воздухопловот како и лимитот на осигурително покритие.

Осигуреникот е должен премијата за осигурување наведена во полисата, да ја плати однапред за цела година или во рок од 15 дена по издавање на фактурата, ако поинаку не е договорено.

Доколку премијата за осигурување осигуреникот не ја платил во договорениот рок, осигурувачот може со препорачано писмо да го извести осигуреникот дека во рок од 30 дена од врачувањето на известието за стасаноста на премијата му престанува осигурувањето, но не пред рокот од 30 дена по втасаноста на премијата.

Осигурувачот за истото ги известува надлежните воздухопловни власти надлежни за издавање на дозволи за пловидбеност.

Минимална премија за овој вид на осигурување е УСД 50 во денарска противвредност на продажниот курс на УСД според индикативната курсна листа на Н.Б на Р. Македонија.

Член 35

Оштетеното лице има право барањето за надомест на штета директно да го истакне спрема друштвото за осигурување. Осигурувачот е должен да ја надомести штетата во рок утврден со законот.

РЕГРЕСНА ПОСТАПКА

Член 36

По исплатување на оштета по ова осигурување осигуреникот, на осигурувачот му ги пренесува, сите права кои тој ги има спрема трети лица одговорни за настанатата штета и тоа до висина на исплатената оштета .

Осигуреникот е должен да ги преземе сите можни мерки, да ги сочува своите права спрема трети лица одговорни за сторената штета, да ги обезбеди на соодветен начин и писмено да му ги пренесе на осигурувачот на негово барање, како и да му даде помош во остварувањето на истите.

Ако поради пропуст на осигуреникот се изгуби делумно или целосно регресното право, осигурувачот има право при исплата на оштета да ја намали оштетата во висина на изгубеното регресно право.

ПРЕОДНИ ОДРЕДБИ

Член 37

За сите осигурувања од авио-одговорност, кои се пренесуваат во факултативно реосигурување, ќе се применуваат оригиналните услови и клаузули за осигурување на авиоодговорноста добиени од странскиот реосигурувач .

Осигурувачот има обврска на осигуреникот да му ги приложи условите и клаузулите од странскиот реосигурувач со полисата и да го извести за сите промени.

ОТКАЗ НА ДОГОВОРОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 38

Секоја договорна страна може да го откаже договорот за осигурување со неодредено траење, доколку договорот не престанал да има важност по некој друг основ.

Отказ се врши по писмен пат најдоцна три месеци пред истекот на тековната година на осигурувањето.

- (Ако осигурувањето е склучено на рок подолг од пет години, секоја страна може по изминувањето на овој рок, со отказан рок од шест месеци, писмено да изјави на другата страна дека го раскинува договорот.

СУДСКА НАДЛЕЖНОСТ

Член 39

Во случај на спор помеѓу договарачот на осигурувањето, односно осигуреникот и осигурувачот надлежен е судот според седиштето на осигурувачот

Во случај на спор помеѓу оштетениот или корисникот и осигурувачот, покрај Основниот суд Скопје II Скопје, како стварно надлежен суд за подрачјето каде е седиштето на осигурувачот, надлежен е и судот судот на чие подрачје е извршено штетното дејствие или судот на чие подрачје настапила штетната последица.

Ако штетата настапила поради смрт или тешки телесни повреди, покрај судот од претходниот став на овој член, надлежен е и судот на чие подрачје тужителот има живеалиште, односно престојувалиште.

Овие Посебни услови за осигурување на авио каско и авио одговорност се донесени од Одборот на директори на Акционерското друштво за осигурување ЕУРОЛИНК - Скопје, на 3-та редовна седница одржана на ден 25.02.2003 година, со Одлука број 0202-72/7 со важност од 25.02.2003 година и измените и дополнувањата донесени на 100-та редовна седница одржана на ден 28.03.2014 година, со Одлука број 0202-2305/24 со важност од 01.04.2014 година.

Скопје, Март 2014 година